

А П Ъ С Н Ы

Ареспубликәтә хәынтқарратә усхәартә «Апъснымедиа»

2023 ш. ианвар 19 № 1-2 (21.429)

Апъсны жәлар рахъ Адныхәаларақәа

Акыр иаңсоу хәуаажәлар!

Минуткәак рыштыахь хтәыла 2023-тәи Ашықәс ҕыц иаңылоит. Ашықәс ҕыц зегъы хҕәыграқәа адаххәлоит, айтәкра бзиақәа хзаазго ныхәа дуны хазыпшуп. ИКаз ауадафрақәа хаштыахька иньжыны, бзиа иахбо хтаацәа, хашшара, хмызцәа, хәуа-хтәхыра рыгәтаны, насыпгәла хәпәлоит. Хазталоу ашықәс Апъсны азы атцәк чыда амоуп – сынтәа иазгәахтәит Аиааира 30 шықәса ахытәра. Иара убас 15 шықәса цуеит Апъсны Ахәынтқарратә ахыпшымра азхатәуижтәи.

Ихәфсыз ашықәс хьантан. Аҕычымазара ианаалт, адуней ашәартара интагылеит. Уажәи имәапысуа аибашырағы итәхоит хара хәрҕарцәаҕы. Цәыз дууп ари хара хзы. Афырхәцәа рыхыз кашәара ақәым. Шызара хзызуа Урыстәылатәи ахәынтқарратә ииашәу адунейтә еиҕкаашыа иазықәдоит. Ари ақәдаракны өаҕхьа адгыларә ишазхи-оу аанарцшит Апъсны. Ихәфсыз ашықәсқәа рзы ичалшаз, хзыхыз аз маҕым. Имәапысуеит амәкәа, ашкәлқәа, ахәшәтәыртәкәа реиташыақәыргыларә, аграртә, атуристтә хырхарта арҕира хәфуп, аусуртә тыпкәа апахдоит. Аха макьана хәҕхьака иҕақдәша рацәоуп. Уи азы иаҕахуп алшара-ҕы, аамтаҕы. Сара аҕәра згоит, иҕақдәхьоу аиҕаҕы шхәлшоу зегъы хәидгыланы аус еицәхур.

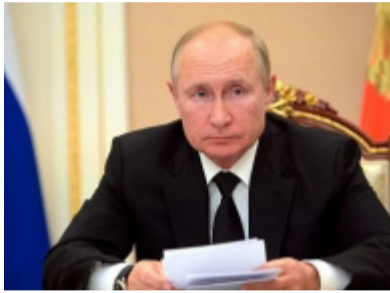
Секундкәак рыла Иҕыцу 2023-тәи ашықәс хтәлоит. Атынч цстаазара, аизхазыҕара калааит Апъсны! Иреиҕу хҕәыграқәа назааит хазталаз Ашықәс ҕыц азы! Ғаанб-зиала шәнеианит сыуаажәлар! Шьардаамтә Апъсыр!

Апъсны Жәлар Реизара Аиҕабы Лаша Ашәба хәжәлар рахъ иҕаитцәз адныхәалараҕы иазгәадоуп:

Ииасуа ашықәс азы дызус-тәаалак, иарбанзаалак атәыла аҕстазаараҕы ирацәаны еиуеицшым ахтысқәа мәапысит. Урт аиҕызара ҕыцкәа ирышәтәны иҕаларц алшоит. Апъсны Жәлар Реизара адепутатцәа рзы ихәфсыз ашықәс раҕхәтәи ауснаҕ-затәкәа разгәатәрей рарбарей ирышықәсын. Хәарас иаҕахузеи, иҕоуп зтыҕ иҕәтам апроблемкәа жәпакы. Убарт рапыхра хәмч-хәлшара азахқыроуп.

Иааиуа ашықәс – Апъсны Ахәынтқарратә Аиааиреи Ахыпшымреи 30 шықәса ахытәра, Урыстәылатәи Афедерация аганахьала Апъсны асуверенитети ахыпшымреи жәларбжәратәи разхатәра 15 шықәса ахытәрей ирышықәсуп. Хәарас иаҕахузеи, арт аиубилитә рыцхәкәа өаҕсәтәрәла хәрҕылоит.

Акыр иаңсоу аҕызцәа, хазныла ашықәс азы таацәарацыпхьаза, өнаҕаҕыпхьаза ирзеиҕахшәоит аҕәабзиара, анасып.

Апъсны Ахада Аслан Бжәниа Урыстәылатәи Афедерация Апрезидент Владимир Путин Ашықәс ҕыци аныхәа лаша – Қырсеи идиныхәалеит. Уаҕа иазгәадоуп:

«Хәтыр зқәу Владимир Владимир-иҕа, ишәыдысныхәалоит иаиуа Ашықәс ҕыц – 2023 шықәсеи аныхәа лаша – Қырсеи!

Ихәфсыз ашықәс азгәатан хәжәларқәа рцстазаараҕы акырза тцазкуа ахырхартақәа зегърыла аидгыларей стратегиала аиҕызарей рпринципкәа шыаҕас измоу Апъсны Урыстәылеи реизықәзаашыақәа инеиштыргыларәи реиарала.

Апъсны ажелари анапхгарей зегърыла иадгылоит асуверенитети жәларбжәратәи азини хәтыр рыкәтәралә еибарку адуней еиҕкаашыа иаша ашыақырғыларә Урыстәылатәи Афедерация амч-алшара ахьазку. Аҕәра ганы хәкоуп, Шәарей Шәеиҕабырей ишәыдышәкылауа ақәдарақәа рганахьала ақәҕирақәа шалшәыршо.

Еидгылаөцәкәак, стратегиала еиҕызцәкәак раҳасабала, өаҕхьа ишыақәхәрҕәөит зымчәхәк тәбау ө-ганктәи аизықәзаашыақәа рыргәҕәрей рырҕираей хашрызхиоу.

Шәара, хәтыр зқәу Владимир Владимир-иҕа, ишәзеиҕахшәоит аҕәабзиара, аиааира ҕыцкәа, Урыстәылатәи Афедерация аиашьаратә жәлар ракәзар – аманшәаларей ашәтыкакачреи!»

Урыстәыла Апрезидент Владимир Путини Урыстәылатәи Афедерация Аиҕабыра Рхантәаҕы Михаил Мишустини Апъсны Ахада Аслан Бжәниаи Апъсны жәлари ирыдырныхәалеит Ашықәс ҕыци аныхәа лаша – Қырсеи.

Урыстәылатәи Афедерация Апрезидент Владимир Путин иҕаитцәз адныхәалараҕы иазгәадоуп:

«Хәтыр зқәу Аслан Гьаргь-иҕа, гәык-ҕсыкала ишәыдысныхәалоит Ашықәс ҕыци аныхәа лаша – Қырсеи.

Урыстәылеи Апъсны реизықәзаашыа гәҕәала иҕиоит аидгыларей стратегиала аиҕызарей рцдас ала. Аҕәра ганы сыкоуп, 2023 шықәсәзы иацахцәп хәа аешьаратә жәларқәа рыбзәаразы, Кавказ аҕны ашәартәдарей атышәынтәаларей рыргәҕәаразы хра злоу азтәарақәа рганахьала хусеицура бзиа.

Шәара, хәтыр зқәу Аслан Гьаргь-иҕа, гәык-ҕсыкала ишәзеиҕахшәоит аҕәабзиара гәҕәа, анасып, ақәҕирақәа, Апъсны атәылауаа зегъы – аманшәалара, ашәтыкакачра».

«Хәтыр зқәу Аслан Гьаргь-иҕа! Гәык-ҕсыкала ишәыдысныхәалоит Ашықәс ҕыц – 2023 шықәсеи Қырсеи аныхәеи!

Ихәфсыз ашықәс азы аидгыларей, стратегиала аиҕызарей шыаҕас измоу Урыстәылеи Апъсны реизықәзаашыақәа гәҕәала аҕира мәа ианын. Апцстазаараҕы инарыгзон Апъсны асоциал-экономикатә рҕира аплан дукәа, идырцәкуан еицәхзеипшү апроекткәа рынаҕзара.

Аҕәра ганы сыкоуп, 2023 шықәсәзгы планрацәала аусеицура аешартәбауа, аҕеицш змоу ацшыҕамтақәа ралартәаразы аҕаҕылазаашыа маншәалақәа алдыршон. Ари Урыстәылатәи Афедерацияи Апъсны Ахәынтқаррей ринтересқәа инхартәацәкьаны ирықәшәоит.

Шәара, хәтыр зқәу Аслан Гьаргь-иҕа, гәык-ҕсыкала ишәзеиҕахшәоит аҕәабзиара гәҕәа, анасып, аманшәалара, апсуа жәлар ракәзар – атынчра, ашәтыкакачра», – иазгәадоуп Урыстәылатәи Афедерация Аиҕабыра Рхантәаҕы Михаил Мишустин иҕаитцәз адныхәалараҕы.

Зылапшхәаа тәбау

Апъсны жәлар рпоет, аитәаҕа, алитератураҕаа, акритик, ауаажәларратә усзуҕы Мушьни Таиуа-иҕа Лашәриа 85 шықәса ихыҕит.

Ианвар жәаф рзы апоет имшира идырныхәаларц иөныка имөахытәит Апъсны Ахада ихәтыпүаө Бадра Гәынба, Апъсны Аҕызә-министр актәи ихәтыпүаө Беслан Цьопуа, Апъсны ақырсиан иашахатәра ауахәама аиҕабы Аб Басариан, акультура аминистр Даур Ақәөба, Апъсны ашәартәдара Ахәилак амазаныкәаҕа Сергей Шамба, Ақәа ақалақь Ахадара аиҕабы Беслан Ешба ухәа ауаажәларратә усзуөцәа.

Апъсны анапхгара рыхызала аиубилиар дидныхәалеит Бадра Гәынба, рзеиҕыашыарақәа изыркит Аб Басариан, Апъснытәи ахәынтқарратә университет аректор, академик Алеко Гәарамия, Ақәа ахада Беслан Ешба, Апъсны атцәарадыррақәа Ракадемия ахада Зураб Цьапуа, Апъсны ашәҕәыөцәа Рөидгыла ахантәаҕы Вахтанг Аҕхазоу, Д.И. Гәлиа ихыз зху Апсүатцәаратә институт аиҕабы Арда Ашәба. Уи дрыпшхейит иара убас Урыстәыла ашәкәыөцәа Рөидгыла ахантәаҕы Николаи Иванов, ашәкәыөцәа рөидгылақәа

Жәларбжәратәи реилазаара ахантәаҕы Иури Коноплианников ухәа иаарыштыз адныхәаларақәа.

Афилологиятә тцәарадыррақәа ркандидат, Апъсны атцәарадыррақәа Ракадемия академик, Д. И. Гәлиа ихыз зху Ахәынтқарратә премия занашьоу Мушьни Лашәриа абжәаҕнеиҕш иҕәлар рыгәта дгылоуп. Апөзиеи алитературацәарей ркны еиҕш, илшамтақәа шьардоуп аитәгара аус аҕны. Ш. Руставели ихыз зху Қырттәылатәи Ахәынтқарратә премия ианшәан уи ипоема «Абжәас-цәа зшәу» аитәгаразы. Аурыс-аҕысуа алитератураҕы акультураҕы еимадарақәа рырбәәаразы ақәзар, ианашьоуп А. С. Пушкин имедал, иара убас А. Дельвиг ихыз зху Урыстәыла-зегътеи апремиеи Урыстәылатәи Апатриархтә алитератураҕы премиеи. Ирҕираҕатәи ауаажәларратәи усура хтәылаҕы ахшәара бзиа аиухейит ахәынтқарратә хамтақәа «Ахыз-Аҕыша» аорден I, II, III аҕазарақәа рыла.

Ажыырныхәа алҕхә

Ихыркәшоуп хазталаз 2023-тәи ашықәсҕыцазтәи аныхәақәа. Ианар жәаха-жәиҕпшь руха атәылаҕы иазгәартәоит аҕсуаа лымкаала иззыҕоу – Ажыырныхәа мамзаргы Хычхәама хәа изыштыоу ажыра амҕаныхәара цакыс измоу аныхәа ду. Ажыырныхәа ахәынтқарратә ныхәақәа рсиа иахыпхьазалоуп, иара псышәарамшуп.

Апъсны Мрагыларатәи ахәтәҕы Ажыырныхәа хәа изыштыоу, мамзаргы хтәыла Мрата-шәаратәи ахәтәҕы Хычхәама зыхыз аныхәа азгәартәит ахәылбыхәа, ианар жәаха ауха. Аныхәа аҕырак ахымөаҕысуа Ажыраҕы ауп. Уи амцан ауп атаацәа рөихабы Анцәа имцданыхәара ахымөаҕыго. Еиҕа инартәбааны ари атрадиция уалацәажәөзар, иара ахы ыцнахит ажәытәзан, уи адацкәа атоурых иаларсуп. Ажыырныхәа аены, атаацәа зегъы иреиҕабу, ажыра иахәгылоу иөнаҕаҕы еизоит абштырак иатәу атаацәа зегъы. Иазгәатәтәуп ари аныхәа ишалахәу, аха аныхәараан ажыра ишатцәмгыло өнаҕа атаацәа. Ажыра ахызала шәашәыра змам аҕма шкәакәацкәа ашыа картәоит. Арака ихәатәуп ишыҕоу рбаҕьмацәралә аныхәо реиҕш, аҕма акәымкәа ақабла зшыуаҕы. Уи доусы ишиқәу, ишынаиҕзо

ауп изыбзоуруо. Иара убасгы Ажыра амцданыхәара иалахәу зегъы рыцыпхьаза арбаҕькәа ршыуеит. Анаөс атаацәа реиҕабы, ажыра иахәгылоу аныхәаө, аҕеи, аҕәтәеи, ахәпшьяөи дрыныхәоит.

Ажыырныхәа аҕсуаа рзы акыр тцәзкуа ныхәоуп. Атцакы цәула амоуп иара аныхәартә атып ахәтаҕы. Ажыра азааиҕәрей уи өөныткәи ацкьара ахылапшра чыда амоуп, уаҕа итарцәоит изыныхәо аөыцкьа зтартәо ахәпшьяҕы. Ишдыру еиҕш, аҕсуаа рҕы жәытә-натә аа-хыс ныхәаөны ипхьазоуп аөеиқәтәә, ахәпшья итарцәоҕы лымкаала уи ауп. Ажыраахәпшья тәцәны аныжәра гәнаҕа дууп, уахьзырхәуа акәны иҕоуп хәа ипхьазоуп. Убри аан аныхәартәҕы ахәпшья ззыпцәмгы ыҕоуп, ус ҕауцар ауазаап, аха ахәпшья аныцәуацәа өыла итәызар акәзаап.

(Алҕартә 6-тәи ад.)

Аңсны ахыз ытызго

Иахьа хтэыла ахыз Аңсны антытгыгы ирахаратэи иказтцо ирапъхьагылоуп аспортсменцэа фарацэа. Аха, уажэы сара зытбахэ сьмоу аспортсмен афара днахыхэахэеит, ишырхэо еипъш, икэрабжа дынтысхэеит. Отапъ (Очамчыра араион) ақыта иаазаз Борис Колодия-ипъа Багәтелиа дхэыцаахыс аспорт бзиа ибон. Хаикәшәара аан иара ихәеит: «Сара 16 шыкәса нахыс зхы нас зхы иакәитү ақәғаразы, азыкәтәф Митиа Багәтелиа инапәтәка сыкан, сазыкайтцон. Арра мацзура сахысуан Алтаи атылафәцә ақалакь Барнаул. Убра шыкәса «самбо» «джиудо» сафын. Уи аамтәзы Барнаул имоагысуаз Аспартакиада афы саиааит, афбатәи атыпъ згеит. Уи ашытәхь Киргизиа Зегьейдгылоутәи аицлабракәа рфәы СССР аспорт азкәзара сеапъсәтәит. Сыкәгылахьан Минск ақалакьафәы. Шыкәса СССР еизгоу акоманда сахыпъхьазалан. Атыхәтәаны

сыкан Қарт, 25 шыкәса анысхытуаз, аха иныжьны Аңсныка сааит...
– Насфәыц уанбахынхәи аспорт ахь?
– Аибашьра ашытәхь Гагра ақалакь афәы пъсшьара хәа иааз сфызак, аспорт аганахьала сыздыруаз Александр Пушкицов дсышталаны сипъшааит. Иара аспорт аганахьала деицырдырхьан, жәынтәи СССР дачемпионхьан, хынтә – Европа, исеи хәеит улшаракәа здыруеит, аеазыкәтәра уалага хәа. Ажәакала сгәы азтеицәит, сәгыалагеит аеазыкәтәра. Аха ақәгыларәхь снейаанза сан лдунеи лыпъсахгәышеит. Иа а ф а х т э е и т с ы з ф ы з аеазыкәтәрақәагы. 53 шыкәса схытцун, сфызцәеи сарей шәарыцара ашыа ххәлеит, убра дхәцын Төмыр Цюпуа хәа арпъыс, зхы иакәитү ақәғарафәы азыкәтәфәы икәз. Амфәан ихацыз даара иаапъсеит, сара сакәын зегьы ирейхәбыз, аха абәхә сафәлашья аниба дсыхәо далагеит, ишкә аеазыкәтәрахь аныкәара салагарц.

– Аамтә рацәаны иуцәагама аеазыкәтәра?

– Сгәанала, ауафы пъсабарала ианилоу, ега ашыкәсқәа бжьаларгы, илоу цәыригоит, 20-мшы рыштыхь сыкәгылеит Санкт-Петербург Жәларбжьаратәи атурнир афәы. Убрака ахпәтәи атыпъ згеит.

– Ирхәоит, аицлабрафәы иаанукыло атыпъ акәым ихадароу, ихадоу аеалархәра ауп хәа, –

Борис ураа узы ус акәзәми?

Ус Қалашья амам, сара актәи атыпъ ахысымгаз сгәы итхон, сыпъсы ахынзатәо убри сгәы итхәлоит хәа еитәхь аеазыкәтәра салагеит. Есышыкәса хышыкәса иртәгзаны 12-нтәи сыкәгылеит, аха сгәы итхәо, иара сәтәзырхәз дсыкәшәомызт. Убас, 2015 шыкәсазы декабр 26 рзы Санкт-Петербург «джиудо» азы хаикәшәеит иарей сарей, Ефремов Васили, хышкәса «сыпъхыз иалаз». Хаикәпәрафәы актәи атыпъ згеит. Сгәы ртынчынгы Аңсныка схынхәит.

Ирацәазоуп аамтә кьафәк итәгзаны Борис Багәтелиа илиршаз. 2014 шыкәсазы адунеи дачемпионхәеит. Жәахантә ақәгыларәкәа мфәпъигеит хышыкәса иртәгзаны. Идыру усуп аицлабракәа рфәы икалоит азбафәцәа агха аныкартогы. Убас икалеит 2014 шыкәсазы, Урыстәыла ачемпионат акны Александр Рассказов даницыкәгылоз, Новгород

лбаа амтәан икоу ақалакь Кетова саныкәгылаз афиналафә саиааиуан, аха иашамкәа избан афбатәи атыпъ санаршьеит хәа игәалаишьеит Борис.

Ауафы гәык-пъсыкала дызфәу аусафәы еснагь алтшәа бзиа инамтар аушам.

Борис Багәтелиа иахьа «джиудо» аветеранцәа дшырхыпъхьазалогы дхьатңы итәоз дреиуам. Декабр 12 – 2021 шыкәсазы Москва имоагысуаз «Урыстәылатәи адзиудо» аветеранцәа рыбжьарафәы дачемпионхәеит. Сынтәа ашыкәс фәыц аламтәлаз даеа иаирак Аңсны иазааигеит, Санкт-Петербург имоагысуаз адзиудо азы аветеранцәа ртурнир афәы аразны медал иеапъсеитәит.

Иаидкылары, Аңсны ахыз ытызго, фынтәны Адунеи иачемпионхәхь, Урыстәыла хынтәны ачемпионра зеапъсәтәхь Борис Багәтелиа 60-шыкәса дшыртысхьогы даангыларц игәы итам. Аныцәа иитааит амчи алшарей есышыкәса хтәыла ахыз тигаратәы.

Наира САБЕКИА

Ақыза изы ажәа

Анатол Бганба изкны

Х-Аңсны, хәжәлар дрыпъхеит Аңпъсуа хатца, ахатәра, Аңпъсуара алейшәақәа рыла иаазаз, иныкәызгәоз, аңпъсуа гәатцәа зыбраз, ауаажәларратәо усзфәы, аңпъсуа жәлар рмилац-хақәитратәо қәпәрафәы афәа збахьаз, Аңпъсны Аңынцәтәылатәо еибашьра иалахәыз, 46 шыкәса инеипъынкылары Аңпъсны азанаатәидгылақәа ркны аус зухьаз, Аңпъсны Ихьыпъшым Азанаатәидгылақәа Рфедерация Ахантәафәы ихәтыпъуафә, уи Апрезидиум алахәыла, «Ахыз-Аңпъша» орден ахпәтәи афәзара занашьяз Анатол Қьаазым-ипъа Бганба.

Анатол Бганба кәра дук нимтзәеит. Сынтәа 76 шыкәса ихытцит ноиабр 1 аены. Нас, мызкы инеи ханы, 77 шыкәса дынрықәлоны, ипъстазаара фәхтәеит.

Анатол иаб, Қьаазым Осман-ипъа Бганба, иашьей иарей, Аңпъснынтә мчыла ихдыртцәа, «амхацъырра» Тьрқәтәылан инанагаз, аха, уашьтәхьтәи зыпъсадгьыл ахь игьежьны, ара анхамфәа, атацәара апызтцәа иоуп.

Анатол Бганба диит Аңпъсуара ныкәызгәоз аңпъсуа нхәфәы итәацәарафәы. Диит, изхауан атоурыхтә аңпъсуа қыта ду Лыхны Ачааи Чачааи рахтына азааигәара, аңпъсуа жәлары Аңпъсны рызтәара хадакәа, рлахьынцәа ахьырзбоз Лыхнаштә амтәан, Бзыпътәи Аңпъсны агәеисыртафәы!

1964 шыкәсазы Анатол Қьаазым-ипъа Лыхнытәи абжьаратә ашкол далгеит. Иара уи ашыкәсан дтәлоит Ақәатәи арцәфратә институт афика-математикатә факультет. Аинститут даналга, ртәафәы аусура далагоит Хәапътәи абжьаратә школ афәы. Аха, ласы диасуеит усура хәа Аңпъсны ахтны-қалакь Ақәа Ахадарахьы, ақәшақәа руак афәы...

Анатол Бганба избеит ицәра иаицтарц. Дтәлоит, 1974 шыкәсазгы далгоит Москватәи аекономика-статисттә институт, аңцъныр-аекономист изаанац ала. Иара уи ашыкәсан аусура далагоит Ақәатәи афилиал иатәыз Акустикатә институт акны, аекономист-апрограммист изаанац ала. Аха, ипъстазаарафәы ишыкәлатцәкьаз, Анатол Қьаазым-ипъа иусуратә занат хазхәит. 1976 шыкәса инаркны, идунеи ипъсаханза Аңпъсны азанаатәидгылақәа рфәы аус иуит 46 шыкәса инеипъынкылары. Рапъхьа, Аңпъснытәи Ахеилак (Акомитет) ақытанхамфәтәо усзфәа рфәы аус иман, уа азанаатәидгылақәа иалаз рымац иуан. Нас, Аңпъсны ааглыхратәо наплакқәа ркны аус зуаз ркны. 2011 шыкәса инаркны, иахьа уажәраанза – аусхәартәкәа рфәы аус зуа Аңпъснытәи азанаатәидгылақәа Рхеилак ахантәафәыс дықан. Иара уи ашыкәс инаркны Аңпъсны Ихьыпъшым Азанаатәидгылақәа Рфедерация Ахантәафәы ихәтыпъуафәыс дшыкәырбәбәан, уи Апрезидиум далахәын.

Анатол Қьаазым-ипъа Бганба аңпъсуа жәлар рмилац-хақәитратәо қәпәра далахәын. Аламала, икам уи дызлахәымыз ус еипъш ахтысқәа. Аңпъсны ауаажәларра-аполитикатәо хтис бәбәазақәа мфәпъысит 1967, 1978, 1989 шыкәсқәа

ра далахәын... Ишыжәдыруа, уи аибашьрафәы аңпъсуа жәлар, Аңпъснытәыла зегьы Аиааира дузза ргеит, хәжәлар Рпъыза – Владислав АРЗЫНБА инапхгара...

Анатол Қьаазым-ипъа ипъстазаарафәы дыззыкәпъоз алтшәа бзиазақәа ибла иабейт, ипъсуа жәлар рыпъсадгьыл – Аңпъсны иапъшәымацәаны дырхануп, рыбзәзара далахәын. Аңпъсны Ахәынцәкәра иамоу Аиааирей, иаиуз Ахьыпъшымрей, Азхәтәрей дреигәырбәон хәытцәс... Аха, игәы инархьуан, даргәамтцун ххәынцәкәра афәнуцка имоагысуаз, иибоз агха-пъхақәагы.

Анатол Қьаазым-ипъа Бганба ипъсадгьылы, ижәлар рзы иаапъсарақәа, илшарақәа, ицәа алтшәа бзиақәа Аңпъсны Ахәынцәкәра анапхгара иакәнагоу ала ахә харакны иршьеит, хәтыр ду ақыртәеит. Инеипъынкылары, шыкәса рацәала Аңпъсны азанаатәидгылақәа ркны иусура бзиет, аңпъсуа жәлар рмилац-хақәитратәо қәпәра дахьалахәызы рзы, 2015 шыкәсазы, ноиабр 3 аены уи ианашьоуп «Ахыз-Аңпъша» аорден ахпәтәи афәзара.

Ус, хәагагылт 2021 шыкәса. 1946 шыкәсазы ииз зегьы – 75 шыкәса хытцун. Ноиабр 1 аены 75 шыкәса ихытцәа, имш ира азгәеитараны дықан Анатол Бганбагы. Аха, сентиар 1 аены, уи амашьыр бәбәаза дақәшәеит.

Анатол Қьаазым-ипъа Бганба ас ибәбәазаны ихәахәажьа хәарақәа ицәа-ижьы изалым пъсаазеит. Сынтәа ханытәагылаз ашыкәсангы, еи хәры инардыруа дкәртәеит. Ақәатәи афбатәи ахәшәтәыртә дтәшәоит. Аха, иаалыркыны аңпъкара икәшәоит. Шаача ахәшәтәыртәфәы даганы, даараза иуадафәаз аңпъкара изымфәпъыргейт ахақәымцәа. Адырфәгыых Анатол шыапы дыкәгылары даабейт, иусурахьгы, имашьынала Ақәеи Лыхны дрыбжьан. Ишызцәа хамхагәырбәацәан, абра ифәны хәаны даабейт. Аха, усқан афстаа дахьычозаарын.

Аха, Анатол Қьаазым-ипъа Бганба дымпъсзәит, идунеи ипъсахит ауп. Ишытәхька Анцәа ишихәара дыкоуп, зегь рыла деикәшәоуп. Анхамфәа бзиаза аңданы имоуп. Атацәара бзиаза аңытәеит. Рапъхьатәи ипъхәыс лкнытәо, ахшара – шыца аңацәеи, хьык аңацәеи имоуп. Зегьы атацәарақәа ирылоуп. Ипәцәа – Омари Алиаси Аңпъснытәи ахәынцәкәратәо университет иалгахәеит, Ақәа инхоит, аус руеит, итаацәарақәоуп. Анатол афбатәи ипъхәыс Тхьынатәуп, уажы лтаацәа Уарча инхоит, Гогиа тыпъхауп, Наргыза лыхьзуп. Заа лхәтәа длыпъхеит, шыца ахәыцқәа-аңацәа шлымаз, абри афәнацәа ираазеит, руазәкгы дтәацәара хәхәеит. Уажьшәа, ари афәнацәа ахәтә иусгы, аңпъхәыс лусгы, Наргыза лкәақәа иныкәлеит. Анатол Бганба ихылтшәтра рыла, 11-фәк драбдуун.

20.12.2022 ш.

Игор МАРЫХӘБА,
айарауафәы, атоурыхтәафәы

Ашыхатәыла – Аңсны

